

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 9Co/180/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1107230696
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Huszár
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2019:1107230696.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Huszára a členov senátu JUDr. Juraja Považana a JUDr. Magdalény Florekovej v právnej veci žalobcu: Z.. S. Z., J.. XX.XX.XXXX, bytom Y. Č..XX/A, G., zastúpený JUDr. Ľubomírom Hnátom, advokátom, Guothova č. 20, Bratislava, proti žalovanej: UNIQA poisťovňa, a.s., Krasovského č. 15, Bratislava, IČO: 00 653 501, zastúpený PKP Partners s.r.o., Hurbanovo námestie č.3, Bratislava, IČO: 35 978 643 o zaplatenie sumy 24.047,53 € (724.456,-Sk) s prísl., na odvolanie žalovaného u proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I č. k. 15C/232/2012-509 zo dňa 16.marca 2018 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti zmeňuje tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 21.303,09 € spolu s 8,5% úrokom z omeškania ročne od 14.7.2007 do zaplatenia všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Vo zvyšnej časti žalobu zamietla.

Žalobca má voči žalovanej nárok na náhradu trov prvoinštančného, odvolacieho a dovolacieho konania v rozsahu 79,30 %.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom (v poradí druhým) súd prvej inštancie rozhodol tak, že : I. Konanie v časti úrokov z omeškania vo výške 7% ročne zo sumy 24.047,53 € od 26.5.2006 do 23.4.2007 sa zastavuje. II. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 24.047,53 € spolu s 9% úrokom z omeškania ročne zo sumy 21.966,97 € od 24.4.2007 do zaplatenia a spolu s úrokom z omeškania 8,5% ročne zo sumy 2.080,56 € od 5.7.2007 do zaplatenia a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku. III. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 93,53%. O výške trov konania súd rozhodne po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.

1.1. Svoje rozhodnutie v časti zastavenia konania odôvodnil späťvzatím časti žaloby a ustanovením § 145 ods. 2 C.s.p.

1.2. Vo veci samej uviedol, že žalobou z 10.09.2007, pôvodne žalobca a ako žalobkyňa 2./ jeho manželka žiadali, aby súd svojim rozhodnutím zaviazal žalovanú k zaplateniu poistného plnenia vo výške 724.456,-Sk s príslušenstvom, titulom plnenia z poistnej zmluvy č.:XXXXXXXXXX v dôsledku poistnej udalosti, ktorá sa stala dňa 10.04.2006 povodňou, pri ktorej došlo k zosuvu pôdy na pozemku, následne odtrhnutie oporného múru pri rodinnom dome a klesnutie terasy rodinného domu. Rozsudkom č.k. 15C/40/2007-189 z 23.06.2009 súd konanie voči žalobkyňi 2./ zastavil, taktiež uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi poistné plnenie vo výške 24.047,53 € s 9 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 21.966,97 € od 24. 4. 2007 do zaplatenia a s 8,5 % úrokom z omeškania zo sumy 2.744,44 € od 05.07.2007 do zaplatenia ako aj náhradu trov konania. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Krajský súd v Bratislave rozsudkom zo 7. apríla 2011 sp. zn. 9 Co 393/2009 zmenil rozsudok súdu prvého stupňa v jeho napadnutej časti (v časti, ktorou bolo žalobe vo veci samej vyhovené a bolo rozhodnuté o trovách konania) tak, že žalobu zamietol. Najvyšší súd Slovenskej uznesením zo dňa 18. septembra 2012 sp. zn.

6Cdo 241/2011 rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 7. apríla 2011 sp. zn. 9Co 393/2009 zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie. Krajský súd v Bratislave uznesením z 20. decembra 2013 sp. zn. 9 Co 647/2012 zrušil rozsudok súdu prvého stupňa, vec mu vrátil na nové konanie s tým aby bolo doplnené dokazovanie, pričom úlohou súdu prvého stupňa bude po doplnení dokazovania vyriešiť otázku, či základová škára rodinného domu, (t.j. v čom je podloženie domu osadené) je tvorená súdržnými zeminami a doplní dokazovanie na účelnosť vynaložených nákladov na odvrátenie poistnej udalosti, ktorá poistenému majetku bezprostredne hrozila. Účelnosť treba posúdiť s prihliadnutím na situáciu za ktorých poistený pri plnení preventívnych povinností tieto zachraňovacie náklady vynaložil.

1.3. Po právnej stránke svoje rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodnil ustanoveniami § 809 ods.1, § 810 Občianskeho zákonníka, keď dospel k záveru s poukazom na tieto ustanovenia, že možno poistenému priznať náhradu nákladov, ktoré účelne vynaložil pri plnení preventívnych povinností (tzv. zachraňovacie náklady). Predmetné ustanovenie nárok na náhradu účelne vynaložených nákladov neviaže len na preventívne povinnosti ustanovené v § 810 Občianskeho zákonníka, ale priznáva ich aj pri plnení iných preventívnych povinností, teda aj takých, ktoré nie sú uložené zákonom alebo poistnou zmluvou. Nie je rozhodujúce ani to, na či podnet poistený vykoná tieto preventívne opatrenia. Rozhodujúce je, že ide o účelne vynaložené náklady na odvrátenie poistnej udalosti, ktorá poistenému majetku bezprostredne hrozila, alebo na zmiernenie následkov poistnej udalosti. Účelnosť týchto nákladov sa posudzuje s prihliadnutím na situáciu, v ktorej ich poistený vynaložil. Právom poisteného na náhradu uvedených nákladov sa posilňuje jeho záujem na splnení opatrení vedúcich k odvráteniu poistnej udalosti alebo zníženiu jej následkov. Predmetné ustanovenie má nielen preventívny dopad na správanie sa poisteného, pretože mu zaisťuje náhradu nákladov, ktoré vynaložil na odvrátenie poistnej udalosti či zmiernenie jej následkov, ale má nepochybne význam aj pre poisťiteľa, pretože táto náhrada je spravidla nižšia ako prípadné poistné plnenie. (uznesenie NSSR zo dňa 18. septembra 2012 sp. zn. 6Cdo 241/2011). Uviedol, že žalobou sa žalobca domáhal poistného plnenia vo výške 24.047,53 € (724.456,-Sk) s príslušenstvom, titulom plnenia z poistnej zmluvy 5.1100025462 v dôsledku poistnej udalosti, ktorá sa stala dňa 10.04.2006 kedy "žalobca spozoroval zosuv pôdy na pozemku, ktorý spôsobil odtrhnutie oporného múru pri rodinnom dome a klesnutie terasy spojenej s rodinným domom". Právne závery odvolacieho súdu vyslovené v zrušujúcom uznesení o tom, že žaloba o splnenie povinnosti žalovanej zaplatiť žalobcovi ním požadovanú sumu nemá právny základ v ustanoveniach Občianskeho zákonníka o poistnom plnení (§ 797 Občianskeho zákonníka) a ani o náhrade škody (§ 420 Občianskeho zákonníka), považoval dovolací súd za správne. Za nesprávne však dovolací súd považoval závery odvolacieho súdu o neopodstatnenosti žaloby na splnenie povinnosti podľa ustanovenia § 810 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého možno poistenému priznať náhradu nákladov, ktoré účelne vynaložil pri plnení preventívnych povinností (tzv. zachraňovacie náklady). V dôsledku povinnosti súdu byť viazaný právnym názorom súdu vyššieho stupňa súd pri ďalšom posudzovaní uplatneného nároku posudzoval, či sú splnené podmienky v zmysle ust. § 810 Občianskeho zákonníka. (uznesenie KSBA z 20. decembra 2013 sp. zn. 9 Co 647/2012).

1.4. Súd prvej inštancie uviedol, že zo znaleckého posudku F.. S. F. č. 77/2006 z 9.5.2006 mal preukázané, že prvotnou príčinou vzniknutej poruchy bola havária najstaršej najspodnejšej časti oporného múru spôsobená prúdením vody v príľahlom potoku. Vyjadrenie havária dynamicky definuje, že nešlo o bežnú situáciu, ale o akúsi udalosť, čo v danom prípade bola povodeň v Stupavskom potoku na ktorom bol vyhlásený III. stupeň povodňovej aktivity v čase od 29.03.2006 do 05.04.2006. To, že k rozrušeniu oporného múru došlo v čase povodne a jej dôsledku, mal súd preukázané i svedeckou výpoveďou F.. I., podporne i svedeckou výpoveďou F.. S. F. ktorý povedal, že pri zvýšenom toku hladiny vody dochádza k zmene štruktúry zeminy a teda i pôdy nad oporným múrom. Žalobca dňa 10.04.2006 spozoroval zosuv pôdy na príľahlom pozemku, ktorý bol spôsobený odtrhnutím oporného múru, ktorý je súčasťou pozemku, čo spôsobilo klesnutie terasy spojenej s rodinným domom a to v dôsledku povodne z predchádzajúcich dní. Z tejto udalosti došlo k poškodeniu terasy a oporného múru. Z obhliadky pracovníka žalovanej F.. S.. H. dňa 18.04.2006 mal súd preukázané, že žalovaná navrhla postup riešenia zabezpečenia oporného múru tak, že prasknutý, deformovaný oporný múr s oplotením je potrebné rozobrať a od základov vybudovať znova s poškodeným ukotvením v dĺžke cca 20m, výške 3-5m, poškodené základy pod terasou je potrebné opraviť a urobiť novú dlažbu. Ustanovenie § 810 Občianskeho zákonníka sleduje zabezpečenie prevencie pri zmiernení následkov poistnej udalosti. Zo znaleckého posudku F.. F., ktorý v závere konštatoval, že ak je základová škára tvorená súdržnými zeminami nie je vylúčené, výrazné poškodenie rodinného domu pri absolútnom kolapse oporného múru, mal súd preukázané, že z objektívneho hľadiska bolo potrebné, aby žalobca vynaložil náklady na sanáciu oporného múru a tiež, že bez sanácie oporného múru s vysokou pravdepodobnosťou by mohlo dôjsť k

výraznému poškodeniu rodinného domu, čím žalobca zabezpečil odvrátenie hrozacej poistnej udalosti, žalovanej vznikla povinnosť žalobcovi uhradiť náklady s tým spojené.

1.5. Zo znaleckého posudku V.. F. Š. č.X/XXXX z 30.04.2014 a znaleckého posudku V.. S. Š. č.:X/XXXX z 18.12.2015 súd prvej inštancie zistil, že základové pody rodinného domu sú tvorené súdržnými zeminami, pričom pri absolútnom kolapse oporného múru existovala reálne riziko výrazného poškodenia rodinného domu (ktorý bol poistený), preto v ďalšom skúmal, či žalobca náklady účelne vynaložil, s prihliadnutím na situáciu, za ktorej ich vynaložil, aby zmiernil následky poistnej udalosti. Žalobca vyúčtoval práce na opornom múre faktúrou č.:XXXXXX z 10.04.2007 (sumárna faktúra za statické zabezpečenie oporného múru a terasy) na sumu 654.577,-Sk. To, že vynaložené náklady boli primerané súd vyhodnotil z hodnoty poistenej veci, t.j. rodinného domu, ktorého hodnotu žalovaná pri uzavretí poistnej zmluvy vyčíslila na 6.332.336,-Sk, čo vo vzťahu k vyúčtovaným nákladom 654.577,-Sk, ktoré predstavujú za statické zabezpečenie oporného múru i terasy, sú podľa názoru súdu primerané, úmerné k hodnote poisteného majetku. V konečnom dôsledku žalovaná vyúčtované náklady nerozparovala, s nariadením odborného posúdenia účelnosti vynaložených nákladov súdom, vyslovila nesúhlas, keďže trvala na tom, že právny základ nároku nie je daný z dôvodu, že k poistnej udalosti nedošlo, pričom ale na poslednom pojednávaní opakovane žiadala predložiť faktúry a rozpis práv vykonaných prác, aj napriek tomu, že už boli založené v spise, pričom v zmysle ust. § 204 C.s.p. ich považovala za nesporné. (viď zamietnutie návrhu na dokazovanie, preukázania nákladov na vykonané opravy z dôvodu hospodárnosti konania) .

1.6. Obrana žalovanej spočívala v tom, že tvrdila, že oporný múr bol poškodený už pred povodňami, pričom žalobca už v decembri 2005 spozoroval, že múr vykazuje poruchy pričom si nechal vypracovať statický posudok. F.. H. z 01.2006. Zo statického posúdenia F.. H.Ž. z 01.2006 mal súd preukázané, že poruchy na opornom múre sa začali prejavovať na jeseň roku 2005, v čase posudku bol stav oporného múru vážny, vyžadoval si urýchlenú sanáciu, najnepriaznivejšia situácia mohla nastať pri jarných povodniach od topiaceho sa snehu. Vzhľadom na vysoký stav snehu vtedajšej zimy bolo potrebné urobiť aspoň čiastočnú sanáciu ešte pred povodňami. Žalobca realizoval pokyny v tomto posudku, ale len čiastočne vo svojej svedeckej výpovedi F.. F. tvrdil, že kotvy neboli umiestnené na správnych miestach a boli len upevnené v zemi, oporný múr bol ukotvený železnými tyčami každé tri metre, nebolo však v konaní nijak preukázané, žeby realizácia úplnej sanácie tak ako navrhol F.. H., zabránila pádu oporného múru v dôsledku povodní, skutočnosť, žeby aj sanovaný múr spadol v dôsledku povodne, nebolo možné vylúčiť. Následne po povodniach žalobca konal operatívne, keďže z posudku F.. F. vyplývalo, že ak okamžite nezabezpečí sanáciu oporného múru, môže dôjsť k výraznému poškodeniu rodinného domu. Bolo preukázané, že pracovník poisťovne F.. S.. H. pri obhliadke dňa 18.04.2006 navrhol riešenie na opravu oporného múru. Listom zo dňa 25.05.2006 žalovaná vyzvala žalobcu aby predložil riešenia na zabránenie ďalších škôd. Dňa 20.08.2007 listom zo dňa 16.08.2007 žalovaná vypovedala žalobcovi poistnú zmluvu. Pri doobhliadke dňa 18.09.2007 konštatoval pracovník poisťovne F.. S.. H., že práce na spevnení oporného múru sú ukončené a boli realizované podľa návrhu O.. F.. K. S., U.. Doplneným znaleckým dokazovaním bolo preukázané (ZP F..F., V.. Š., V.. Š.), že poistenému domu žalobcu, nebyť opravy oporného múru bezprostredne hrozila poistná udalosť pričom mohlo dôjsť k výraznému poškodeniu rodinného domu pri absolútnom kolapse oporného múru, a žalobcovi preto prináležala náhrada nákladov na odvrátenie poistnej udalosti, podľa § 810 Občianskeho zákonníka. Žalobca vynaložil zachraňovacie náklady, ktoré tvoria 11.64% hodnoty poisteného rodinného domu, sú preukázané faktúrami (č.l. 44, 45), príjmovým pokladničným dokladom (č.l. 47, 48) spisu i súpisom vykonávaných prác (č. l. 393, 394), vykonané práce a ich nutnosť konzultoval so statikmi F.. H., F..H., O..F.. S. U., F. I. a geológom-súdnym znalcom V.. Š., táto skutočnosť bola v konaní nesporná, nakoľko toto tvrdenie žalobcu nebolo žalovanou účinne popreté. V.. Š. účelnosť vynaložených nákladov konštatuje aj v znaleckom posudku č.2/ 2014, pričom sama žalovaná vo svojich VPP 2000 R+V- právny predchodca žalovanej v čl. III. ods. 1 uvádza, že poistené sú náklady nutné v dôsledku poistnej udalosti aj neúspešné, ktoré mohol poisťník považovať za potrebné na odvrátenie alebo zníženie škody. Žalovaná sa celý čas bránila, že poistná udalosť nenastala, preukázateľne však vydávala pokyny a určovala spôsoby opravy oporného múru a vyvolala následne u žalobcu náklady, ktoré napokon ale považovala za zbytočné. Znaleckým dokazovaním bolo preukázané, že poistenému majetku bezprostredne hrozila poistná udalosť. Účelnosť žalobcom vynaložených nákladov súd posúdil s prihliadnutím na situáciu, v ktorej ich poistený vynaložil (znalcami tvrdené bezprostredné riziko kolapsu poisteného domu) zohľadnil, že žalovaná sama žiadala aby žalobca odstránil závady na opornom múre tak, aby ten nespôsobil škodu na poistenom majetku- rodinnom dome žalobcu, pričom ten následne opravy realizoval na podklade odborných konzultácií a riadne zdokladoval.

1.7. Nakoľko podľa § 810 Občianskeho zákonníka, poistený má právo na náhradu nákladov účelne vynaložených, s poukazom na vyššie uvedené skutočnosti súd prvej inštancie rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti tohto rozsudku a žalobcovi priznal sumu 724.456,-Sk (24.047,€), ktorá predstavuje sumu 7.200,- Sk (faktúra č. XX/XXXX z 12.07.2006 za vyhotovenie statického posudku O.. F. K. S., U..+ obsahuje zároveň potvrdenie o príjme v hotovosti), sumu 654.577,- Sk (faktúra č. XXXXXX z 10.04.2007 + príjmový pokladničný doklad z 12.04.2007), sumu 82.679,- Sk (faktúra č. XXXXXX zo 04.07.2007 + príjmový pokladničný doklad zo 04.07.2007).

1.8. Rozhodnutie v časti úrokov z omeškania súd prvej inštancie odôvodnil ustanoveniami § 517 ods.2 Občianskeho zákonníka, § 3 Nariadenia vlády SR č.87/1995 Z.z., a tým, že žalovaná sa s plnením dostala do omeškania, a preto ju zaviazal na zaplatenie úrokov z omeškania.

1.9. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods.1 C.s.p.. Nakoľko v konaní bol úspešný žalobca, súd mu priznal náhradu trov konania zohľadniac jeho nepatrný neúspech spôsobený čiastočným späťvzatím žaloby v časti úrokov z omeškania vo výške 1.535,78 € (7% úrokom z omeškania ročne zo sumy 24.047.53 €R od 26.05.2006 do 23.04.2007, čo predstavovalo neúspech žalobcu 3,23% , úspech 96,77%, teda jeho čistý úspech predstavoval 96,77%: 3,23%, teda 93,77%, pričom o jej výške súd rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

2. Proti tomuto rozsudku a to proti výrokom II., III. podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaná, ktorá žiadala aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil, žalobu zamietol a priznal jej náhradu trov konania. Žalovaná mala zato, že (i) prípadná škodová udalosť (poškodenie Rodinného domu v dôsledku úplného kolapsu Oporného múru) by nepredstavovala poistnú udalosť, ktorá by bola krytá poistením, a preto v tomto prípade nie je možné aplikovať ustanovenie § 810 Občianskeho zákonníka; (ii) nešlo o bezprostredné nebezpečenstvo; (iii) uplatnený nárok Žalobcu je v rozpore s dobrými mravmi; (iv) v konaní nebola preukázaná účelnosť a primeranosť nákladov na sanáciu Oporného múru; (v) priznaný úrok z omeškania bol priznaný nad rámec žalobného návrhu.

2.1. Žalovaná poukázala na odôvodnenie rozsudku, v ktorom prvoinštančný súd vyslovil závery, že bez sanácie Oporného múru by s vysokou pravdepodobnosťou došlo k výraznému poškodeniu Rodinného domu; vynaložené náklady na sanáciu Oporného múru boli primerané; týmto boli naplnené podmienky na aplikáciu ustanovenia § 810 Občianskeho zákonníka, a preto je spoločnosť UNIQA povinná poskytnúť Žalobcovi náhradu nákladov účelne vynaložených na odvrátenie hrozacej škody. S uvedenými závermi nesúhlasila, keďže súd prvej inštancie prevzal záver znalca Š. o poškodení ale sa vôbec nezaoberal bližšími zákonnými predpokladmi na aplikáciu ustanovenia § 810 Občianskeho zákonníka. Poukázala nato, že vznik škodovej udalosti možno rozdeliť do dvoch fáz. Prvou fázou bolo, že na Opornom múre bol spozorovaný výkyv, na základe čoho došlo k zhotoveniu Statického posudku, v ktorom bola nariadená sanácia, inak dôjde k jeho kolapsu pri jarných povodniach. Druhou fázou bolo poškodenie Oporného múru pri jarných povodniach, na základe čoho prvostupňový súd priznal žalobcovi nárok na zachraňovacie náklady podľa § 810 Občianskeho zákonníka. Škodová udalosť, t.j. vznik poškodenia na Opornom múre, ktorý si vyžiadaval vynaloženie finančných prostriedkov na predídenie jeho kolapsu vznikla pri druhej fáze. Prvá fáza však predstavuje mimoriadne dôležité skutkové okolnosti, ktoré majú bezprostredný dopad na posúdenie nároku žalobcu uplatňovaného v tomto konaní. Žalovaná poukázala aj na závery dovolacieho súdu vo svojom uznesení , nato, že aby mohlo dôjsť k uplatneniu § 810 Občianskeho zákonníka je nutné, aby boli na to splnené zákonom ustanovené podmienky a toto je možné aplikovať iba v súvislosti s odvrátením poistnej udalosti, ktorá bezprostredne hrozila. Je preto potrebné rozlišovať medzi poistnou udalosťou a škodovou udalosťou, keď so škodovou udalosťou nie sú spojené účinky ustanovenia § 810 Občianskeho zákonníka.

2.2. K poistnej udalosti žalovaná poukázala na ustanovenia § 788 ods. 1, § 797 ods. 2 Občianskeho zákonníka, článok I VPP , keď mala za to, že nie každá škodová udalosť, ktorá súvisí s predmetom poistenia je automaticky aj poistnou udalosťou. Nevyhnutným predpokladom, aby vôbec došlo k poistnej udalosti je aby s takou udalosťou poistná zmluva spájala vznik povinnosti poistiteľa poskytnúť poistenému poistné plnenie a išlo o náhodnú udalosť (napr., že poistený dopredu nevie, či k poistnej udalosti dôjde). Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že znalec X., ako aj znalec Š. dospeli k záveru, že úplným kolapsom Oporného múru by došlo k poškodeniu Rodinného domu. Žalovaná poukazovala na to, že je právne irelevantné, že žalobca vynaložil náklady na sanáciu Oporného múru, ktoré zabránili jeho zrúteniu (čím by došlo k poškodeniu Rodinného domu), ak by poškodenie Rodinného domu v dôsledku zrútenia Oporného múru nepredstavovalo poistnú udalosť v zmysle dohodnutej poistnej zmluvy. Náklady, ktoré vynaložil Žalobca na opravu Oporného múru nie je možné považovať za náklady vynaložené na odvrátenie poistnej udalosti. Akékoľvek poškodenie Rodinného domu vzniknuté v dôsledku kolapsu, resp. poškodenia Oporného múru by nenaplnilo dohodnuté definičné znaky poistnej udalosti, pretože by chýbal znak náhodnosti, resp. išlo by o vyluku z poistenia v dôsledku hrubej

nedbanlivosti poistníka. Statik najmenej pol roka pred vznikom škodovej udalosti v Statickom posudku konštatoval poškodenie Oporného múru určil presný postup a rozsah jeho sanácie. Vzhľadom na uvedené je nutné jednoznačne konštatovať, že škodová udalosť nemohla mať prvok náhodnosti, nakoľko žalobcovi bolo viac ako pol roka pred vznikom škodovej udalosti zrejmé, že Oporný múr môže spadnúť pri jarných povodniach, čo by automaticky znamenalo, že dôjde k poškodeniu aj Rodinného domu. Taktiež nie je splnená ani druhá podmienka poistnej udalosti, pretože poistná zmluva spolu s VPP, vylučujú poistenie, ak ide o hrubú nedbanlivosť poisteného, t.j. žalobcu. V tomto smere poukázala na článok X ods. 1 písm. a), XIX ods. 1 písm. d) VPP, § 86 ods. 1 zákona č. 50/1976 Zb. Stavebného zákona a nato, že žalobca bol povinný starať sa o stav Oporného múru, ale sa oň nestaral, keď nechal dôjsť jeho stav až tak ďaleko, že došlo k vychýleniu vrchnej časti. Takéto konanie žalobcu nemôže požívať súdnu ochranu a je celkom zjavne v rozpore s povinnosťami dobrého hospodára, a predstavujú hrubú nedbanlivosť zo strany žalobcu.

2.3. Čo sa týka bezprostrednosti ohrozenia v konaní bolo preukázané, že žalobca sa dozvedel o poruche oporného múru najneskôr na jeseň roku 2005, teda viac ako pol roka pred vznikom škodovej udalosti a preto nemôže ísť o bezprostredné ohrozenie. Vznik škodovej udalosti bezprostredne hrozil už dávno pred vznikom škodovej udalosti. S poukazom na ustanovenie § 809 ods. 1 Občianskeho zákonníka bol žalobca povinný konať ihneď po zistení, že sa s Oporným múrom niečo deje. Podľa názoru právnej teórie je "jednou zo základných podmienok na uplatnenie práva na náhradu nákladov je bezprostrednosť ohrozenia, ktorá spočíva v tom, že škoda (vo forme poistnej udalosti) už vzniká, alebo je vzhľadom na okolnosti prípadu veľmi pravdepodobné, že v krátkom čase nastane" . Žalobca bol dostatočne dopredu informovaný o neodkladnej potrebe sanácie oporného múru. Žalobca však svojím konaním - neuposlušnosťou pokynov statika v statickom posudku o spôsobe sanácie Oporného múru spôsobil, že Oporný múr pri povodni nevydržal a začal sa rútiť. Vzhľadom na uvedené žalovaná zastávala názor, že nešlo o bezprostredné ohrozenie, ale išlo o trvalé ohrozenie, ktoré bolo možné dávno pred vznikom Škodovej udalosti odstrániť.

2.4. Žalovaná v odvolaní namietala, že nárok žalobcu je v rozpore s dobrými mravmi s poukazom na § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Pojem "dobré mravy" nie je v právnom poriadku Slovenskej republiky upravený. Možno však ním rozumieť pravidla morálneho charakteru. Medzi tieto pravidlá možno nepochybné zaradiť aj hodnoty spravodlivosti a slušnosti. Žalovaná nepovažuje za spravodlivé a ani za slušné dlhodobo sa o svoj majetok nestarať a potom si uplatniť náhradu nákladov vynaložených na opravu svojho majetku (ktorý bol poistený iba do výšky 20.000 Sk) údajne z dôvodu predídania škodovej udalosti na Rodinnom dome. Právo na náhradu nákladov by malo vzniknúť iba v prípade, ak poistený bezprostrednosť vzniku škody nezapríčinil. Ak by sme v takýchto prípadoch priznali poistenému právo na úhradu vynaložených zachraňovacích nákladov, došlo by k situácii, kedy by poistený za porušenia svojej elementárnej povinnosti nebol sankcionovaný, práve naopak, finančné dôsledky svojho konania by preniesol na poisťovňu. Žalobca nedodrжал svoje zákonom uložené povinnosti, o svoj majetok sa riadne nestaral, jeho údržbu dlhodobo zanedbával a keď už bola príslušná stavba - Oporný múr v takom havarijnom stave, že v dôsledku jeho kolapsu hrozilo poškodenie Rodinného domu, začal vykonávať jeho sanáciu. Vzhľadom na vyššie uvedené mala za to, že uplatnený nárok nezodpovedá všeobecne zaužívaným princípom spravodlivosti a slušnosti.

2.5. V prípade, že by súd mal za preukázaný právny základ žalobcu na plnenie, žalovaná namietala primeranosť nákladov. Medzi primerané náklady by mali byť subsumované výlučne tie náklady, ktoré vznikli v dôsledku vykonania zásahov, ktoré sa vo vzťahu k poistnej udalosti javia ako potrebné, t.j. aby povaha poistnej udalosti takýto zásah vyžadovala. Prvoinštančný súd, žiadnym spôsobom neskúmal, či náklady vynaložené žalobcom na sanáciu Oporného múru boli vynaložené efektívne, či nešlo o predražené zhotovenie diela. Túto skutočnosť nemôže ospravedlniť ani fakt, že súd vyčíslil náklady v percentuálnej sadzbe k poistenej nehnuteľnosti. Tieto náklady bolo nutné skúmať z hľadiska, či vynaložené náklady boli bežnými nákladmi v danom čase a mieste. Náklady vynaložené žalobcom na opravu základov terasy a jej prasknutej dlažby žalovaná za primerané nepovažuje. Takéto náklady žiadnym spôsobom neprispievajú k odvráteniu a zmierneniu následkov poistnej udalosti v zmysle § 810 Občianskeho zákonníka. Poukázala nato, že už pred prvoinštančným súdom namietala neprimeranosť nákladov vynaložených na odvrátenie poškodenia Rodinného domu. Napriek tomu, že je naďalej presvedčená, že žalobcovi nárok na plnenie v zmysle § 810 Občianskeho zákonníka vôbec nevznikol ako aj to, že viac krát súd žiadala o skúmanie primeranosti nákladov (napr. písomné vyjadrenie zo dňa 17. februára 2017), žalovaná poukázala nato, že nie je možné zaťažiť ju preukazovaním výšky škody, čo je imanentnou povinnosťou žalobcu. Súd mal k dispozícii faktúru s položkovým rozpočtom, a preto nie je zrejmé prečo nezohľadnil jej námietky, v ktorých jednoznačne poukazovala na to, že nahradené by mali byť len položky týkajúce sa Oporného múru. Ak mal súd prvej inštancie potrebu určiť, ktoré položky zo

zoznamu sa týkajú Oporného múru, mal v zmysle § 207 ods. 1 Civilného sporového poriadku prihladiť na jej návrh a vykonať znalecké dokazovanie, a nie ho odmietnuť. Rozhodnutie súdu bez prihladenia na skutočnú výšku škody je arbitrálne, a preto jej súd svojím konaním znemožnil uskutočniť jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

2.6. K priznanej výške úrokov z omeškania žalovaná záverom vo svojom odvolaní uviedla, že na pojednávaní dňa 16. marca 2018 došlo k doručeniu čiastočného späťvzatia žaloby v časti úrokov z omeškania vo výške 7% ročne zo sumy 24.047,53 € od 26. mája 2006 do 23. apríla 2007 a na predmetnom pojednávaní došlo aj k vyhláseniu rozsudku. Prvoinštančný súd v rozsudku žiadnym spôsobom neodôvodnil, výšku priznaných úrokov z omeškania, iba konštatoval, že žalovaná sa dostala do omeškania a týmto sa dopustil vážnych pochybení. Žalobca si prostredníctvom žaloby uplatnil nárok na úroky z omeškania vo výške 7% ročne zo sumy 24.047,53 €. Súd prvej inštancie vydal nezákonný rozsudok, ktorým priznal žalobcovi úroky z omeškania nad rámec návrhu žalobcu. Žalovaná preto v prípade, že by sa odvolací súd nestotožnil s jej vyššie uvedenou argumentáciou, a nárok žalobcu by považoval za daný, namietala výšku priznaných úrokov z omeškania. Doručením čiastočného späťvzatia až na pojednávaní nebola zachovaná primeraná lehota na vyjadrenie sa. Vzhľadom na uvedené jej tak bolo odoprené právo na spravodlivý proces. Pre vylúčenie akýchkoľvek pochybností záverom vzniesla námietku premlčania časti úroku z omeškania nad 7%, ktoré žalobca uplatnil v žalobe.

3. K odvolaniu žalovanej sa vyjadril žalobca, ktorý považoval napadnutý rozsudok za vecne správny a žiadal ho potvrdiť. Mal zato, že súd prvej inštancie viazaný právnym názorom NS SR doplnil dokazovania o požadované dôkazy a to najmä znalecké posudky a zaoberal sa i primeranosťou a účelnosťou ním vynaložených nákladov.

4. Žalovaná nevyužila svoje právo a repliku k vyjadreniu žalobcu nepodala.

5. Podľa § 470 ods. 1 prechodných ustanovení zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok platného a účinného od 1.7.2016 / ďalej len „C.s.p.“/ ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

6. Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací preskúmal a prejednal vec v napadnutom rozsahu podľa § 380 ods 1. C.s.p. na odvolacom pojednávaní v zmysle § 385 ods. 1 C.s.p. na ktorom zopakoval dokazovanie v zmysle § 204 C.s.p. a § 384 ods. 1 C.s.p. čítaním listinných dôkazov a to Faktúra č.XXXXXX zo dňa 10.4.2007 na zaplatenie sumy 654.577,-Sk, Faktúra č.XXXXXX zo dňa 4.7.2007 na zaplatenie sumy 82.679,-Sk, Príjmový pokladničný doklad zo dňa 12.4.2007 na zaplatenie sumy 654.577,-Sk, Príjmový pokladničný doklad zo dňa 4.7.2007 na zaplatenie sumy 82.679,-Sk, List žalobcu označený ako vec PU č. XXXXXXXXXX zo dňa 4.7.2007, Súpis vykonaných prác a dodávok za mesiac október- marec roku 2006/2007, Názov stavby Statické zabezpečenia oporného múru a terasy pre rodinný dom Z.. Z., Súpis vykonaných prác a dodávok za mesiac jún- júl roku 2007, Názov stavby Rodinný dom Z.. Z. oprava poškodenej terasy a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je dôvodné len čiastočne.

7. V preskúmvanej veci sa žalobca žalobným návrhom domáhal poistného plnenia vo výške 24.047,53 € (724.456,-Sk) s príslušenstvom, titulom plnenia z poistnej zmluvy č.1100025462 v dôsledku poistnej udalosti, ktorá sa stala dňa 10.04.2006 kedy „žalobca spozoroval zosuv pôdy na pozemku, ktorý spôsobil odtrhnutie oporného múru pri rodinnom dome a klesnutie terasy spojenej s rodinným domom“.

8. Súd prvej inštancie v poradí prvým rozsudkom č.k. 15C/40/2007-189 zo dňa 23.6.2019 žalobe vyhovel a uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi poistné plnenie vo výške 24.047,53€ s 9% úrokom z omeškania ročne zo sumy 21.966,97€ od 24.04.2007 do zaplatenia a s 8,5% úrokom z omeškania ročne zo sumy 2.744,44€ od 05.07.2007 do zaplatenia ako aj náhradu trov konania. Odvolací súd v poradí svojím prvým rozsudkom č.k. 9Co/393/2009-282 zo dňa 7.4.2001 dospel k záveru, že žaloba je nedôvodná, lebo ak súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalovanému vznikla na základe poistnej zmluvy povinnosť plniť v dôsledku náhodnej udalosti, je jeho záver nesprávny, pretože žalobcom prezentovaná škoda spočívajúca v „statickom zabezpečení oporného múru a terasy“ a opravy poškodenej terasy (fa č.XXXXXX a fa č.XXXXXX) nepochádza z náhodnej udalosti v zmluve bližšie označenej, ktorou mala byť podľa tvrdenia žalobcu povodeň v apríli 2006. Odvolací súd zastal názor, že povinnosť plniť žalovanému nevznikla ani v zmysle § 415, § 420 Občianskeho zákonníka a rovnako nevznikla ani v zmysle § 810 Občianskeho zákonníka pretože náklady spočívajúce v „statickom zabezpečení oporného múru a terasy“ (fa č.XXXXXX) nevznikli žalobcovi ako náklady účelne vynaložené na odvrátenie poistnej udalosti, ktorá by mu bezprostredne hrozila. Účelnosť nákladov treba posúdiť s prihliadnutím na situáciu, za ktorej ich poistený vynaložil, či náklady vôbec bolo potrebné vynaložiť a ak áno, kvalifikovať podstatu nákladov výlučne z objektívneho hľadiska.

8.1. Na základe dovolania žalobcu Najvyšší súd SR ako súd dovolací svojím Uznesením č.k. 6Cdo 241/2011-314 zo dňa 18.9.2012 rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo 7. apríla 2011 sp.zn. 9 Co

393/2009 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, keď mal zato, že právne závery odvolacieho súdu o tom, že žaloba o splnenie povinnosti žalovanou zaplatiť žalobcovi ním požadovanú sumu nemá právny základ v ustanoveniach Občianskeho zákonníka o poistnom plnení (§ 797) a ani o náhrade škody (§ 420), sú správne. To však neplatí ohľadne jeho záverov o neopodstatnenosti žaloby na splnenie povinnosti podľa ustanovenia § 810 Občianskeho zákonníka v zmysle ktorého možno poistenému priznať náhradu nákladov, ktoré účelne vynaložil pri plnení preventívnych povinností (tzv. zachraňovacie náklady). Dovolací súd vytkol odvolaciemu súdu, že celkom opomenul vyrovnať sa so záverom posudku znalca z odboru stavebníctva F. S. F., podľa ktorého: „Pokiaľ je základová škára (podľa obsahu posudku je potrebné za základovú škáru zrejme považovať to, v čom je podloženie domu osadené) tvorená súdržnými zeminami, tak nie je vylúčené aj výrazné poškodenie tohto rodinného domu pri absolútnom kolapse oporného múru !!!“. Po rozhodnutí Najvyššieho súdu SR odvolací súd v poradí svojím druhým rozhodnutím č.k. 9Co/647/2012-324 zo dňa 20.12.2013 rozsudok súdu prvej inštancie č.k. 15C/40/2007-189 zo dňa 23.6.2019 v napadnutej časti zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie, keď mal zato, že vzhľadom na závery dovolacieho súdu, sa rovnakého pochybenie, ktorého sa dopustil odvolací súd sa dopustil aj prvoinštančný súd, keď svoje dokazovanie nevedol v naznačenom smere. Po vrátení veci súd prvej inštancie doplnil dokazovanie v naznačenom smere a rozhodol napadnutým rozsudkom č. k. 15C/232/2012-509 v poradí druhým.

9. Odvolací a prvoinštančný súd je viazaný názorom dovolacieho súdu o opodstatnenosti žaloby na splnenie povinnosti podľa ustanovenia § 810 Občianskeho zákonníka, ak bude preukázané, že nebyť opravy oporného múru, za podmienok znalcom označených bezprostredne hrozila poistná udalosť a to s poukazom na ustanovenie § 455 C.s.p. v zmysle ktorého ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu.

10. Podľa § 810 Občianskeho zákonníka poistený má právo na náhradu nákladov účelne vynaložených na odvrátenie poistnej udalosti, ktorá poistenému majetku bezprostredne hrozila. Takisto má právo na náhradu nákladov, ktoré účelne vynaložil, aby zmiernil následky poistnej udalosti.

10.1. Na základe citovaného ustanovenia možno poistenému priznať náhradu nákladov, ktoré účelne vynaložil pri plnení preventívnych povinností (tzv. zachraňovacie náklady). Predmetné ustanovenie nárok na náhradu účelne vynaložených nákladov neviaže len a preventívne povinnosti ustanovené v § 810, ale priznáva ich aj pri plnení iných preventívnych povinností, teda aj takých, ktoré nie sú uložené zákonom alebo poistnou zmluvou. Nie je rozhodujúce ani to, na čí podnet poistený vykoná tieto preventívne opatrenia. Rozhodujúce je, že ide o účelne vynaložené náklady na odvrátenie poistnej udalosti, ktorá poistenému majetku bezprostredne hrozila, alebo na zmiernenie následkov poistnej udalosti. Účelnosť týchto nákladov sa posudzuje s prihliadnutím na situáciu, v ktorej ich poistený vynaložil. Právom poisteného na náhradu uvedených nákladov sa posilňuje jeho záujem na splnení opatrení vedúcich k odvráteniu poistnej udalosti alebo zníženiu jej následkov. Predmetné ustanovenie má nielen preventívny dopad na správanie sa poisteného, pretože mu zaisťuje náhradu nákladov, ktoré vynaložil na odvrátenie poistnej udalosti či zmiernenie jej následkov, ale má nepochybne význam aj pre poisťiteľa, pretože táto náhrada je spravidla nižšia ako prípadné poistné plnenie.

11. Po vrátení veci súd prvej inštancie doplnil dokazovanie v naznačenom smere v zmysle pokynov odvolacieho súdu resp. dovolacieho súdu (Znaleckým posudkom č. X/XXXX V.. F. Š. z 30.04.2014; Súpisom vykonaných prác a dodávok za mesiac október- marec roku 2006/2007, Názov stavby Statické zabezpečenia oporného múru a terasy pre rodinný dom Z.. Z.; Súpisom vykonaných prác a dodávok za mesiac jún- júl roku 2007, Názov stavby Rodinný dom Z.. Z. oprava poškodenej terasy; Znaleckým posudkom V.. S. Š. č.:X/XXXX z 18.12.2015) a dospel k správnym skutkovým zisteniam, že základové pôdy rodinného domu sú tvorené súdržnými zeminami, pričom pri absolútnom kolapse oporného múru existovala reálne riziko výrazného poškodenia rodinného domu. Z týchto skutkových zistení dospel súd prvej inštancie v súlade s vysloveným právnym názorom dovolacieho súdu k správne právnemu záveru, že rodinnému domu žalobcu, ktorý bol poistený, nebyť opravy oporného múru bezprostredne hrozila poistná udalosť a preto žalobcovi ako poistenému je možné priznať zachraňovacie náklady v zmysle § 810 Občianskeho zákonníka.

12. Žalovaná v odvolaní namietala (pozri odsek 2.2), že nie každá škodová udalosť, ktorá súvisí s predmetom poistenia je automaticky aj poistnou udalosťou. Nevyhnutným predpokladom, aby vôbec došlo k poistnej udalosti je aby s takou udalosťou poistná zmluva spájala vznik povinnosti poisťiteľa poskytnúť poistenému poistné plnenie a išlo o náhodnú udalosť. V danom prípade škodová udalosť nemohla mať prvok náhodnosti, nakoľko žalobcovi bolo viac ako pol roka pred vznikom škodovej udalosti zrejme, že oporný múr môže spadnúť pri jarných povodniach, čo by automaticky znamenalo, že dôjde

k poškodeniu aj rodinného domu. Náklady, ktoré vynaložil žalobca na opravu oporného múru preto nie je možné považovať za náklady vynaložené na odvrátenie poisťnej udalosti.

12.1. Odvolací súd sa týmito otázkami zaoberal vo svojom rozhodnutí v poradí prvom č.k. 9Co/393/2009-282 zo dňa 7.4.2001 a dospel k záveru, že škodová udalosť spočívajúca v „statickom zabezpečení oporného múru a terasy“ a opravy poškodenej terasy (fa č.XXXXXX a fa č.101707) nepochádza z náhodnej udalosti a preto nemôže ísť o poisťnú udalosť (pozri odsek 8.). Tieto závery boli spochybnené dovolacím súdom, ktorý vyslovil právny názor o opodstatnenosti žaloby na splnenie povinnosti podľa ustanovenia § 810 Občianskeho zákonníka, keď vychádzal z tohto, že poistenému domu žalobcu nebyť opravy rodinného domu za podmienok znalcom označeným bezprostredne hrozila poisťná udalosť. Vzhľadom na závery dovolacieho súdu, keď po zrušení rozsudku odvolacieho súdu č.k. 9Co/393/2009-282 nevyšli najavo nejaké nové skutočnosti, ktoré by tieto právne závery dovolacieho súdu vyvrátili považuje odvolací súd s poukazom už na citované ustanovenie § 455 C.s.p. námietky žalovanej v tomto smere za nedôvodné.

13. Žalovaná v odvolaní poukazovala nato (odsek 2.3.), že jednou zo základných podmienok na uplatnenie práva na náhradu nákladov je bezprostrednosť ohrozenia a mala zato, že táto podmienka nebola splnená, keďže v konaní bolo preukázané, že žalobca sa dozvedel o poruche oporného múru najneskôr na jeseň roku 2005, teda viac ako pol roka pred vznikom škodovej udalosti a preto nemôže ísť o bezprostredné ohrozenie, keďže vznik škodovej udalosti bezprostredne hrozil už dávno pred vznikom škodovej udalosti.

13.1. Ako už uviedla sama žalovaná, jednou zo základných podmienok na uplatnenie práva na náhradu nákladov je bezprostrednosť ohrozenia, ktorá spočíva v tom, že škoda (vo forme poisťnej udalosti) už vzniká, alebo je vzhľadom na okolnosti prípadu veľmi pravdepodobné, že v krátkom čase nastane. Aj keď je pravdou, že žalobca sa dozvedel o poruche oporného múru už na jeseň v roku 2005, tak táto porucha sa prejavila len v deštrukcii pôvodného oporného múru, tento v tom období nebol porušený výraznými trhlinami či narušením stability a zabezpečoval trvalú ochranu stavebného pozemku vrátane rodinného domu pred poškodením. Avšak bezprostrednosť ohrozenia, ktorá spočívala v tom, že škoda na poistenom rodinnom dome žalobcu nastane a hlavnou príčinou porušenia a stability funkčnosti oporného múru stavebného pozemku bola zosuvná činnosť a erózia pretekajúcej katastrfickej vody Stupavským potokom v období vyhlásenia III. stupňa povodňovej aktivity 29.3-5.4.2006 na k.ú. N.. Až v tomto období poistenému majetku žalobcu t.j. rodinnému domu bezprostredne hrozilo poškodenie t.j. poisťná udalosť a preto námietka žalovanej, že v danom prípade nebola splnená podmienka bezprostrednosti neobstojí.

14. Dôvodom na zamietnutia žaloby, nemôže byť ani obrana žalovanej založená na tom, že nárok žalobcu je v rozpore s dobrými mravmi s poukazom na § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka (pozri odsek 2.4.). Žalovaná nepovažovala za spravodlivé a ani za slušné a teda v rozpore s dobrými mravmi ak sa žalobca dlhodobo o svoj majetok nestará a potom si uplatní náhradu nákladov vynaložených na opravu svojho majetku údajne z dôvodu predídania škodovej udalosti na rodinnom dome.

14.1. Zásada výkonu práv a povinností uvedená v ustanovení § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka je zásadou zákazu zneužitia práva, to znamená, že nemožno priznať ochranu napríklad takému výkonu práva, v dôsledku ktorého iný stratí také práva, ktoré by za určitých okolností mohol mať, alebo ktorým by došlo k neodôvodnenému, neprimeranému a jednostrannému zvýhodneniu oproti inému subjektu, resp. k nadobudnutia prospechu, ktorý vzhľadom na doterajšie správanie a konanie vo všeobecnosti nemožno považovať za korektné. Použitie korektívu „dobré mravy“ pri výkone práva za účelom dosiahnutia idey spravodlivosti (aequum en bonum) nesmie viesť v konkrétnom prípade na druhej strane k oslabeniu princípu právnej istoty (bezpečnosti) občianskoprávneho styku a nesmie neprimerane oslabovať subjektívne práva účastníkov vyplývajúce z právnych noriem. Vzhľadom na závery uvedené v predchádzajúcich odsekoch bolo v konaní preukázané, že žalobca ako poistený bezprostrednosť vzniku škody nezapríčinil, keď bezprostrednosť ohrozenia nastala a hlavnou príčinou porušenia a stability funkčnosti oporného múru stavebného pozemku bola zosuvná činnosť a erózia pretekajúcej katastrfickej vody Stupavským potokom v období vyhlásenia III. stupňa povodňovej aktivity 29.3-5.4.2006 na k.ú. Stupavy. Za danej situácie ak nebolo v konaní preukázané porušovanie povinností žalobcu ako poisteného v zmysle § 809 Občianskeho zákonníka nemôže byť potom uplatnenie žaloby na splnenie povinnosti podľa ustanovenia § 810 Občianskeho zákonníka posudzované ako výkon práva, ktorý by bol v rozpore s dobrými mravmi v zmysle § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

15. Žalovaná v prípade ak by súd mal za preukázaný právny základ žalobcu na plnenie, namietala primeranosť nákladov (pozri odsek 2.5.). Prvoinštančný súd, žiadnym spôsobom neskúmal, či náklady vynaložené žalobcom na sanáciu oporného múru boli vynaložené efektívne, či nešlo o predražené zhotovenie diela, keď tieto náklady bolo nutné skúmať z hľadiska, či vynaložené náklady boli bežnými

nákladmi v danom čase a mieste. Za primerané nepovažovala náklady vynaložené žalobcom na opravu základov terasy a jej prasknutej dlažby. Takéto náklady žiadnym spôsobom neprispievajú k odvráteniu a zmierneniu následkov poistnej udalosti v zmysle § 810 Občianskeho zákonníka. Žalovaná poukázala tiež nato, že nie je možné zaťažiť ju preukazovaním výšky škody, čo je imanentnou povinnosťou žalobcu. Odvolací súd po zopakovaní dokazovania (pozri odsek 6.) dospel k záveru, že dôvodné sú námietky žalovanej len v časti, kde namietala, že za primerané nie je možné považovať náklady vynaložené žalobcom na opravu základov terasy a jej prasknutej dlažby.

15.1. Ako už bolo viackrát uvedené vyššie pri zachraňovacích nákladoch, je rozhodujúce je, že ide o účelne vynaložené náklady na odvrátenie poistnej udalosti, ktorá poistenému majetku bezprostredne hrozila, alebo na zmiernenie následkov poistnej udalosti. Pre posúdenie účelnosti nákladov, nie je smerodajné, či k odvráteniu, resp. zmierneniu následkov udalosti skutočne došlo, dôležité je, či uskutočnený úkon tento potenciál mal, najmä čo do účelnosti a spôsobilosti. Účelnosť v sebe zahŕňa v širšom zmysle aj aspekt primeranosti a potrebnosti. Primeranosť je možné skúmať v dvoch rovinách a to primeranosť nákladov vo vzťahu k prostriedkom ušetrených z poistenia - podstata práva poisteného na úhradu nákladov spočíva v tom, že znižuje výšku poistného plnenia, ktorú by vo vzťahu k udalosti za iných okolností uhradila poisťovňa. V súlade s touto vnútornou logikou potom výška vynaložených nákladov musí korešpondovať s poistnou hodnotou predmetu poistenia. Druhov rovinou, ktorú je potrebné skúmať je primeranosť nákladov vo vzťahu k nákladom samotným - primeranosť v tejto rovine rozumieme porovnanie výšky skutočne vynaložených výdavkov spojených s vykonaním zásahov v porovnaní s bežnou primeranou výškou nákladov. Čo sa týka potrebnosti tak potom zásah, ktorý poistený podnikol, musí byť vo vzťahu k udalosti potrebný, t.j. aby udalosť svojou povahou alebo intenzitou takýto zásah vyžadoval. S poukazom na uvedené odvolací súd v súlade so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že len zachraňovacie náklady vo výške 654.577,-Sk za vykonané stavebné práce na zabezpečenia oporného múru a terasy pre rodinný dom a vo výške 7.200,- Sk za vyhotovenie statického posudku O.. F.. K. S., U.. boli účelne vynaložené, keďže boli potrebné a žalobca vykonané práce a ich nutnosť konzultoval so statikmi F.. H., F..H., O..F.. S. U., F. I. a geológom-súdnym znalcom V.. Š.. Boli rovnako primerané vo vzťahu k prostriedkom ušetrených z poistenia, keď predstavujú len 10,48% z hodnoty poistného plnenie dohodnutého v zmysle poistnej zmluvy.

15.2. Žalovaná poukázala nato, že súd prvej inštancie neskúmal primeranosť zachraňovacích nákladov, keď neskúmal či tieto vynaložené náklady boli bežnými nákladmi v danom čase a mieste. K tejto námietke odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že žalobca listinnými dôkazmi (Súpis vykonaných prác a dodávok za mesiac október- marec roku 2006/2007, Názov stavby Statické zabezpečenia oporného múru a terasy pre rodinný dom Z.. Z.; P. Č..XXXXXX zo dňa 10.4.2007 na zapltenie sumy 654.577,-Sk) preukázal aké jednotlivé práce boli F.. S. H. vykonané v akom rozsahu a v akej cene. Ak teda žalované namietala a poprela primeranosť zachraňovacích nákladov, z dôvodu, že tieto neboli bežnými nákladmi v danom čase a mieste bola povinná s poukazom na koncepciu dokazovania v zmysle Civilného sporového poriadku (čl. 8, § 149, § 150, § 151 C.s.p.) tieto svoje tvrdenia podoprieť aj dôkazmi. Povinnosť tvrdiť a dôkazná povinnosť teda v kontradiktórnom spore svedčia obom sporovým stranám a v závislosti od konkrétneho priebehu konania stihajú buď žalobcu alebo žalovanú, aj keď nie v rovnakom rozsahu. Rozsah povinnosti žalovanej tvrdiť a preukazovať tvrdené skutočnosti v rámci procesnej obrany sa odvíja od miery aktivity žalobcu v rámci procesného útoku. Ak je samotný žalobca v spore pasívny, splní žalovaná tieto svoje povinnosti ľahšie, keďže v takom prípade postačí vierohodne spochybníť skutkové tvrdenia žalobcu. Naopak, ak žalobca splní tieto svoje povinnosti dostatočne dôkladne (čo je aj daný prípad), žalovanej nebude stačiť spochybnovať skutkové tvrdenia žalobcu, ale bude musieť predložiť vlastné relevantné skutkové tvrdenia. Právna teória hovorí o tzv. presúvaní dôkazného bremena, keď bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno je rozdelené medzi strany sporu v závislosti od aktuálneho stavu konania a od toho, ako hmotnoprávna norma vymedzuje práva a povinnosti strán sporu ako účastníkov hmotnoprávneho vzťahu. Neunesenie dôkazného bremena sporovou stranou, ktorú aktuálne toto bremeno zaťažuje, má potom za následok neúspech v spore. Zmyslom dôkazného bremena je teda umožniť súdu rozhodnúť o veci samej aj v takých prípadoch, keď určitá skutočnosť, významná podľa hmotného práva pre rozhodnutie o veci, nebola v konaní preukázaná, a keď teda výsledky hodnotenia dôkazov neumožňujú súdu prijať jednoznačný záver o pravdivosti alebo o nepravdivosti tejto skutočnosti. Vzhľadom na uvedené potom nie je na mieste ani obrana žalovanej, že nie je možné zaťažiť ju preukazovaním výšky škody, čo je imanentnou povinnosťou žalobcu. Vychádzajúc z vyššie uvedených hľadísk dospel odvolací súd k záveru, že žalovaná neunesla dôkazné bremeno ohľadom svojho tvrdenia, že vynaložené náklady neboli bežnými nákladmi v danom čase a mieste.

15.3. Záverom odvolací súd len dodáva, že sa stotožňuje s námietkou žalovanej, že za účelné zachraňovacie náklady nie je možné považovať náklady vynaložené žalobcom na opravu základov terasy - dlažby v celkovej výške 82.679,-Sk (2.744,44€). Ako vyplýva z listinných dôkazov (Faktúra č.XXXXXX zo dňa 4.7.2007 na zaplatenie sumy 82.679,-Sk; Súpis vykonaných prác a dodávok za mesiac jún- júl roku 2007, Názov stavby Rodinný dom Z.. Z. oprava poškodenej terasy) tak stavebné práce na poškodenej terase boli vykonané v mesiacoch jún a júl 2007. Odvolací súd zastáva názor, že vzhľadom na čas vykonania týchto prác tieto svojím účelom nesmerovali k odvráteniu poistnej udalosti (táto hrozila takmer 3 mesiace predtým) a neprispievali ani k zmierneniu následkov poistnej udalosti. Odvolací súd poukazuje nato, že náklady vynaložené na zmenšenie rozsahu následkov poistnej udalosti sú napr. náklady spojené s nutným zabitím poisteného hospodárskeho zvieratá alebo s jeho dopravou na bitúnok alebo do veterinárneho zariadenia. Tak sa totiž môže zachrániť aj hodnota mäsa, kože a podobne čím sa zníži škoda. Ak ale žalobca po tom čo už bola terasa poškodená s následným časovým odstupom vykoná celkovú opravu poškodenej terasy, nemožno tieto náklady považovať za náklady, ktoré boli účelne vynaložené na zmenšenie rozsahu následkov poistnej udalosti. Nadovšetko žalovaná žalobcovi v zmysle bodu XXXX Zmluvných ustanovení pre poistenie obytných budov, ktoré boli neoddeliteľnou súčasťou poistnej zmluvy poskytla maximálne poistné plnenie za poškodenie terasy ako stavebnej časti poisťovacieho majetku vo výške 20.000,-Sk z dôvodu, že poistnou zmluvou bolo dojednané poistné krytie pre rodinný dom s podlahovou plochou 114 m², čo je plocha bez terasy.

16. S poukazom na všetky vyššie uvedené skutočnosti odvolací súd dospel k záveru, že v danom prípade je žalovaný povinný žalobcovi uhradiť zachraňovacie náklady len vo výške 21.303.09€ t.j. 641.777,-Sk, ktorá suma predstavuje sumu 7.200,- Sk za vyhotovenie statického posudku O.. F.. K. S., U., plus sumu 654.577,-Sk za vykonané stavebné práce na zabezpečenia oporného múru a terasy pre rodinný dom po odpočítaní sumy 20.000,-Sk, ktorú žalovaný dobrovoľne plnil. Odvolací súd preto v zmysle § 388 C.s.p. rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti zmenil tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 21.303,09 € spolu s 8,5% úrokom z omeškania ročne od 14.7.2007 do zaplatenia všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku a vo zvyšnej časti (zaplatenie sumy 2.744,44€; zaplatenie zvyšku úrokov z omeškania pozri odsek 17.) žalobu zamietol.

17. O úrokoch z omeškania odvolací súd rozhodol v zmysle § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní je v omeškani a ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ktorých výšku ustanovuje vykonávací predpis. Týmto predpisom je Nariadenie vlády č. 87/1995 Z.z., pričom podľa § 3 citovaného predpisu platného a účinného v prvý deň omeškania výška úrokov z omeškania je dvojnásobok diskontnej sadzby určenej Národnou bankou Slovenska platnej k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. Odvolaciemu súdu je z rozhodovacej činnosti známe, že od 14.7.2007 je diskontná sadzba 4,25% a žalobca má preto právo na zaplatenie úrokov z omeškania vo výške 8,5 % ročne. Odvolací súd dospel k záveru, že prvým dňom omeškania je deň 14.7.2007 vzhľadom na výzvu žalobcu zo dňa 4.7.2007 na úhradu sumy 724.456,-SK (č.l.49), ktorá bola doručená žalovanému dňa 6.7.2007 a v ktorej bola stanovená lehota na dobrovoľné plnenie 7 dní. Keďže žalobca žiadal priznať úroky z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 21.966,97 € od 24.4.2007 do zaplatenia a spolu s úrokom z omeškania 8,5% ročne zo sumy 2.080,56 € od 5.7.2007 do zaplatenia, odvolací súd v tejto časti žalobu ako nedôvodnú zamietol.

17.1. Za nedôvodné považuje odvolací súd námietky žalovaného týkajúce sa priznaných úrokov z omeškania (bližšie pozri odsek 2.6.), že žalobca si prostredníctvom žaloby uplatnil úroky z omeškania vo výške 7% ročne zo sumy 24.047,53 € súd prvej inštancie vydal nezákonný rozsudok, ktorým priznal žalobcovi úroky z omeškania nad rámec návrhu žalobcu. Je pravdou, že žalobca si takto uplatnil úroky pôvodnou žalobou ale písomným podaním zo dňa 14.2.2008 doručeným súdu prvej inštancie dňa 20.2.2018 (č.l. 500) upravil svoj žalobný návrh tak, že žalobu v časti úrokov z omeškania vo výške 7% ročne zo sumy 24.047,53 € od 26.5.2006 do 23.4.2007 zobral späť a žiadal aby súd rozhodol, tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 24.047,53 € spolu s 9% úrokom z omeškania ročne zo sumy 21.966,97 € od 24.4.2007 do zaplatenia a spolu s úrokom z omeškania 8,5% ročne zo sumy 2.080,56 € od 5.7.2007 do zaplatenia. Aj keď súd prvej inštancie o tejto zmene nerozhodol postupom podľa § 142 C.s.p., právny zástupca žalovaného bol prítomný na pojednávaní dňa 16.3.2018, kde bol s tým podaním žalobcu oboznámený a bolo mu aj doručené, čo vyplýva priamo zo Zápisnice o pojednávaní zo dňa 16.3.2018 (č.l. 506) a teda mal vedomosť čo je predmetom konania po čiastočnom späťvzati žaloby. Podľa názoru odvolacieho súdu potom nesprávny procesný postup súdu prvej inštancie, ktorý o zmene žaloby nerozhodol podľa § 142 C.s.p., nie je takej intenzity, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces aj napriek tomu, že tento nedostatok nie je možné napraviť v konaní pred odvolacím súdom, keďže odvolací súd nemohol s poukazom na ustanovenie §

371 C.s.p. rozhodnúť o zmene žaloby a len z tohto dôvodu rovnako nemohol napadnutý rozsudok zrušiť, keďže tomu bráni ustanovenie § 390 C.s.p.

17.2. Na námietku premlčania časti úroku z omeškania nad 7%, ktoré žalobca uplatnil v žalobe vznesenú žalovanou v odvolaní odvolací súd neprihliadol, keďže sa podľa jeho názoru jedná o neprípustnú novotu v odvolacom konaní podľa § 366 Cs.p. V zmysle citovaného ustanovenia prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak a) sa týkajú procesných podmienok, b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie. Ďalšia procesná obrana žalovanej, že úroky z omeškania uplatnených nad výšku 7% sú premlčané by prichádzala do úvahy v zmysle písm. d) citovaného ustanovenia a je nesporné, že túto procesnú obranu mohla žalovaná uplatniť počas konania na súde prvej inštancie, k čomu ale nedošlo. Priamo zo Zápisnice o pojednávaní zo dňa 16.3.2018 (pozri odsek 18.1) vyplýva, že právny zástupca žalovaného napriek tomu, že mu bolo doručené podanie žalobcu zo dňa 14.2.2008 nevzniesol počas tohto pojednávania námietku premlčania. Na diskvalifikáciu novoty postačí aj opomenutie jej skoršieho uvedenia zavinením z neobľahostivosti čo je aj daný prípad a preto odvolací súd na tento ďalší procesnú obranu žalovanej ohľadne vznesenej námietky premlčania neprihliadol.

18. O náhrade trov prvoinštančného, odvolacieho a dovolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1,2, § 453 ods. 3 v spojení s § 255 ods. 2, 256 ods. 1 a § 262 ods. 1 C.s.p. Žalobca sa svojou žalobou domáhal zaplata istiny 24.047,53 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 7% ročne z tejto sumy od 26.5.2006 do zaplata, po úprave žaloby s úrokom z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 21.966,97 € od 24.4.2007 do zaplata a s úrokom z omeškania 8,5% ročne zo sumy 2.080,56 € od 5.7.2007 do zaplata. Žalobca dosiahol úspech v časti priznanej istiny 21.303,09€ a úrokov z omeškania, ktoré boli priznané z tejto sumy vo výške 8,5% ročne od 14.7.2007 do zaplata. Žalovaný dosiahol úspech v časti zastavenia konania o úrokoch z omeškania vo výške 7% ročne zo sumy 24.047,53 € od 26.5.2006 do 23.4.2007; časti zamietnutia žaloby vo zvyšnej časti týkajúcej sa úrokov z omeškania žalobcu (úroky vo výške 9% zo sumy 21.966,67€ od 24.4.2007 do 13.7.2007), keď tieto úroky po vyčíslení ku dňu rozhodnutia odvolacieho súdu predstavujú spolu sumu 2.224,04€, v časti zamietnutia žaloby na zaplata sumy 2.744,44€ s úrokom z omeškania. V danom prípade pomer úspechu žalobcu predstavuje 19.079,05/ 24.047,53 (žalovaná čiastka 24.047,54€ - zamietnuté úroky z omeškania po vyčíslení 2.224,04€ - 2.744,44€ = 19.079,05€) t.j. 0,793 (79,30%). O výške náhrady trov konania v zmysle § 262 ods. 2 C.s.p. rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

19. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zákonov, § 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a/ pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/ (§ 422 ods.1 C.s.p.).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii (§ 427 ods.1 prvá veta C.s.p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods.2 C.s.p.).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods.2 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods.1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods.2 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods.2 C.s.p.).